30/08/2019

“Την αιώνια παρθενία της Θεοτόκου προκήρυξαν πριν από αιώνες οι προφήτες”

/ Γνώμες

Άγιος Νεκτάριος Επίσκοπος Πενταπόλεως

Η Ορθόδοξη Εκκλησία ομολογεί ότι η Υπεραγία Θεοτόκος ήταν πριν τον τοκετό παρθένος και κατά τον τοκετό Παρθένος και μετά τον τοκετό πάλι έμεινε παρθένος, και διαφύλαξε άφθορη την παρθενία της. (Ομολογία Ορθοδόξου Πίστεως, στην ερωταπόκριση λθ’).

Ο Προφήτης Ησαΐας, που προφήτευσε την γέννηση του Σωτήρος από την παρθένο, ονόμασε παρθένο τη μητέρα του Εμμανουήλ: «Να λοιπόν, η Παρθένος θα συλλάβει και θα γεννήσει υιό και θα του δώσει το όνομα Εμμανουήλ» (Ησ. ζ’, 14). Αυτό δεν φανερώνει μόνο την πριν από τον τοκετό παρθένο αλλά και κατά την διάρκεια του τοκετού και την μετά τον τοκετό, γιατί η παρθένος θα γινόταν η μητέρα του γιού που θα γεννούσε θα θήλαζε και θα ανέτρεφε κατά την βρεφική και παιδική του ηλικία. Η παρθένος έγινε μητέρα του Εμμανουήλ, όχι μόνο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, αλλά για πάντα. Σύμφωνα με τον προφήτη, ο Θεός διάλεξε παρθένο, δηλ. ελεύθερη από κάθε συζυγικό δεσμό και χωρίς καμία υποχρέωση σε κανένα. Αυτό φανερώνει και η λέξη α ε λ μ ά χ, όπως μαρτυρείται από το βιβλίο της

Γένεσης Κεφ. κδ’, 43, όπου η παρθένος Ρεβέκκα ονομάζεται α ε λ μ ά χ, κι από το βιβλίο των ψαλμών, (στον ψαλμό ξζ’, εβδ. ή ξκ’ Εβραϊκό) όπου οι τυμπανίστριες νέες ονομάζονταν α ε λ μ ό θ, δηλ. οι παρθένες. Επίσης και στο Άσμα των Ασμά¬των (Κεφ. Α’, στιχ. 3) συναντούμε, κατά τους εβδομήκοντα, το κομμάτι «γι’ αυτό οι νέες σε αγάπησαν». Το εβραϊκό όμως κείμενο αναφέρει τη λέξη α ε λ μ ό θ, δηλ. οι παρθένες σε αγάπησαν. Και βέβαια εδώ δεν πρόκειται για παντρεμένες ή αρραβωνιασμένες. Ότι πρόκειται όμως για παρθένες αυτό είναι φανερό και δεν μπορεί κανείς να το αρνηθεί. Ώστε ο προφήτης που προείπε τη γέννηση του Εμμανουήλ από παρθένο, θεωρεί την παρθένο απαλλαγμένη από κάθε είδους υποχρέωση. Από την προφητεία λοιπόν γίνεται φανερό ότι η παρθένος αυτή ήταν προορισμένη πριν απ’ όλους τους αιώνες και διαλεγμένη απ’ όλες τις γενιές για να γίνει μητέρα του Θεού. Ώστε η παρθένος, η μητέρα του Εμμανουήλ, σαν διαλεγμένη απ’ το Θεό, μόνο στο Θεό ανήκε και σε κανέναν άλλο. Ο Θεός, για να εξυπηρετηθεί η θεϊκή βουλή της έδωσε τον Ιωσήφ σαν μνηστήρα. Ο δεσμός αυτός όμως είχε εντελώς πνευματικό χαρακτήρα και δεν έδινε κανένα δικαίωμα συζυγίας στον Ιωσήφ. Αυτό φανερώθηκε καθαρά από τον Αρχάγγελο στον Ιωσήφ, ο οποίος, αφού γνώρισε το μυστήριο της θείας οικονομίας, φάνηκε πρόθυμος να υπηρετήσει τη θεία βουλή. Ο Θεός λοιπόν δεν διάλεξε, για μητέρα του Εμμανουήλ τη μνηστή του Ιωσήφ, αλλ’ εκείνη που είχε διαλέξει από όλες τις γενιές εμπιστεύθηκε στον Ιωσήφ, σαν ανταμοιβή της αρετής του. Γιατί, οπωσδήποτε, ο Ιωσήφ είχε εκλεγεί ανάμεσα σ’ όλους τους Ιουδαίους.

Η αγία Παρθένος λοιπόν προοριζόταν να γίνει μητέρα του Εμμανουήλ. Και σαν τέτοια, δηλ. μητέρα, όφειλε να είναι συνεχώς μητέρα του Εμμανουήλ. Γιατί αφού είχε προοριστεί γι’ αυτό, ήταν ανάγκη ν’ αφοσιωθεί μ’ όλη της την καρδιά και την ψυχή στον υψηλό της προορισμό και μόνον αυτός ο προορισμός να είναι η αδιάκοπη φροντίδα της, η μοναδική της προσπάθεια κι ακατάπαυστη μελέτη. Στ’ αλήθεια, κάθε άλλη φροντίδα, μέριμνα ή προσπάθεια ή απασχόληση θα την αποσπούσαν από τον υψηλό της προορισμό και την αγία της αποστολή και θα φανέρωναν ότι στερείται από την πρωταρχική αρετή συναισθήσεως του υψίστου καθήκοντός της και της τέλειας εκπληρώσεώς του με την αυταπάρνηση. Η αγία παρθένος σαν μητέρα του Εμμανουήλ δεν μπορούσε ν’ αναλάβει την υποχρέωση να γίνει μητέρα άλλων παιδιών. Πρώτα-πρώτα γιατί η μητρική στοργή προς το θεϊκό παιδί της, η ευλάβεια κι η αφοσίωση και η λατρεία προς αυτό, η θεϊκή φωτιά που είχε φλογίσει και πυρακτώσει την καρδιά της και την είχε γεμίσει με το τέλειο αγαθό δεν άφηνε θέση καμία για γήινες απολαύσεις κι επιθυμίες, καθόλου δεν της επέτρεπε ν’ αναλάβει άλλη υποχρέωση σε άλλα παιδιά. Έπειτα, γιατί η διάνοιά της που θα είχε απασχοληθεί κι ανυψωθεί μόνο και μόνο στη φροντίδα του θείου βρέφους θα ήταν αδύνατο να αφοσιωθεί σε άλλες σκέψεις και φροντίδες. Και τρίτον, γιατί ο Θεός ζητάει απόλυτη αγάπη. Αγάπη απ’ όλη την ψυχή, τη δύναμη,

την καρδιά και τη διάνοια. Αν λοιπόν ο Ιησούς απαίτησε τέτοια αγάπη από τους οπαδούς του, πολύ περισσότερο απαιτούσε αυτήν από τη μητέρα του. Επειδή κάθε τι που απαιτείται από το Σωτήρα είναι δώρο που δίνεται από τον ίδιο κι απαιτεί απ’ όσους λαμβάνεται μόνον τη διάθεση.

Συμπεραίνουμε λοιπόν απ’ αυτά ότι η Μητέρα του Κυρίου, η οποία αξιώθηκε να λάβει τέτοια χάρη και δωρεά, αγάπησε τον Υιό της απ’ όλη της την ψυχή, με όλη της την καρδιά, τη δύναμη και τη διάνοια και προσκολλήθηκε η ψυχή της στον Υιό της και καμία δύναμη δεν ήταν δυνατόν να την αποσπάσει από την αγάπη του θεϊκού της παιδιού. Τέταρτο γιατί η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος και η μοναδική γέννηση του Υιού του Θεού όχι μόνον ανέδειξαν την Παρθένο Μαρία Υπεραγία Θεοτόκο, αλλά και την απέδειξαν ναό Άγιο και κατοικία του Θεού. Κι όσα αφιερωθούν μία φορά στο Θεό κι αγιαστούν απ’ το Θεό δεν γίνονται κοινά, αλλά πάντα μένουν ιερά και άγια και μόνον στο Θεό ανήκουν. Ώστε λοιπόν δεν μπορούσε η Θεοτόκος να γεννήσει άλλα παιδιά. Κι αν οι παρθένες που αφιερώνονται στο Θεό, επειδή έχουν γεμίσει απ’ την αγάπη του Νυμφίου Χριστού περιφρονούν τους επίγειους γάμους ακόμη κι αν είναι βασιλικοί — τότε τι να πούμε για την Υπεραγία Δέσποινά μας Θεοτόκο;

Την αιώνια παρθενία της Θεοτόκου προκήρυξαν πριν από αιώνες οι προφήτες. Και πρώτα-πρώτα, μετά τα λόγια του Ησαΐα, τα λόγια του Ιεζεκιήλ, σχετικά με την πύλη την εξωτερική των αγίων που έβλεπε προς την ανατολή, την οποία του φανέρωσε ο Θεός σε κάποιο όραμα ότι ήταν κλειστή, εννοούσαν την Παρθένο. Να λοιπόν τα ίδια τα λόγια του Προφήτη: «Και με επέστρεψε προς την οδό της πύλης των αγίων της εξωτερικής, που έβλεπε προς την ανατολή. Κι αυτή ήταν κλειστή. Κι είπε σ’ εμένα ο Κύριος: Η πύλη αυτή είναι κλεισμένη, δεν θ’ ανοιχτεί και κανείς δεν θα περάσει απ’ αυτήν. Επειδή ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ θα μπει απ’ αυτήν, κι αυτή θα παραμείνει κλεισμένη. Γιατί αυτός, ο αρχηγός, θα καθίσει σ’ αυτήν για να φάει ψωμί μπροστά στον Κύριο» (Ιεζεκιήλ μδ’ 1-3).

Με τα λόγια αυτής της προφητείας ο προφήτης προαναγγέλλει μυστικά τη μελλοντική σάρκωση και γέννηση του Εμμανουήλ από την παρθένο, καθώς και την αιώνια παρθενία της Μητέρας του Κυρίου.

Όλοι οι άγιοι Πατέρες από τους πρώτους αιώνες κι από την αποστολική παράδοση έτσι ερμήνευσαν αυτό το όραμα του Προφήτη. Αλλά εκτός απ’ αυτό, αν η προφητεία αυτή που έγινε με βάση το όραμα, δεν πραγματοποιήθηκε με τη γέννηση του Υιού του Θεού, του αρχηγού του Ισραήλ, από την Παρθένο Μαρία, τότε ποτέ πια δεν θα πραγματοποιηθεί με τον ερχομό του Σωτήρος. Επειδή, με το όραμα αυτό, αποκαλύφθηκε στον προφήτη η είσοδος του Μεγάλου Βασιλιά στον κόσμο σαν υιού του ανθρώπου, η οποία έγινε χάρη στην γέννησή του από την

Παρθένο Μαρία. Του αποκαλύφθηκε ότι μόνον ο αρχηγός του Ισραήλ, που επρόκειτο να φάει ψωμί σ' αυτή την πύλη την παρθένο, δηλ. να ενσαρκωθεί σ' αυτήν, θα την περάσει, και θα μείνει κλεισμένη. Ώστε η αιώνια Παρθενία της Θεοτόκου ήταν προορισμένη από θεϊκή βουλή, όπως και αυτή η ίδια η Παρθένος ήταν προορισμένη απ' όλες τις γενεές, από θεϊκή βουλή για να γίνει και παραμείνει μητέρα του Εμμανουήλ.

Ο άγιος Αμβρόσιος, ερμηνεύοντας το όραμα αυτό του Προφήτη Ιεζεκιήλ, λέγει: «Ποιά είναι λοιπόν αυτή η πύλη, εκτός απ' τη Μαρία, που ήταν κλεισμένη επειδή ήταν παρθένος; Πύλη ήταν λοιπόν η Μαρία, από την οποία ο Χριστός μπήκε σ' αυτό τον κόσμο, όταν προήλθε από τον παρθενικό τοκετό, χωρίς να λύσει τις σφραγίδες της παρθενίας» (Ambrose de instit. Virgin).

Την αγία Παρθένο να κυοφορεί, χάρη στη θέληση του Θεού, να γεννάει και να μένει μετά τον τοκετό όπως ακριβώς ήταν πριν, δηλ. Παρθένος, το προανάγγειλαν στην Παλαιά Διαθήκη εξαίσια πραγματικά γεγονότα. Η βάτος που φλεγόταν χωρίς να καίγεται και που έμεινε ανέπαφη μετά την επιφοίτηση της θεϊκής φωτιάς συμβόλιζε την Παρθένο. Η πέτρα που ανέβλυσε το ζωντανό νερό συμβόλιζε την Παρθένο. Η πύρινη στήλη που φωταγώγησε τον Ισραήλ κι η ολόφωτη νεφέλη στην οποία βρισκόταν ο Κύριος ο Θεός συμβόλιζαν την Παρθένο. Η Κιβωτός της Διαθήκης συμβόλιζε την Παρθένο. Η στάμνα που περιείχε το ουράνιο μάννα συμβόλιζε την Παρθένο. Η σκάλα του Ιακώβ, από την οποία κατέβηκε ο Θεός συμβόλιζε την Παρθένο. Το ίδιο κι ο «πόκος ο ένδροσος». Ο ίδιος κι ο Ναός της Ιερουσαλήμ συμβόλιζε τον έμψυχο Ναό του Παμβασιλέα, δηλ. την Παρθένο. Η μυστική λαβίδα, που είδε ο Ησαΐας, και σήκωσε τον άνθρακα από το θυσιαστήριο, συμβόλιζε την Παρθένο, που συνέλαβε το θεϊκό άνθρακα, δηλ. το Χριστό. Το βουνό απ' όπου δεν είχε κοπεί δέντρο, κι απ' όπου κόπηκε ο ακρογωνιαίος λίθος Χριστός, συμβόλιζε την Παρθένο.

(Αγίου Νεκταρίου Μητροπολίτου Πενταπόλεως, Μελέτη για την Υπεραγία Θεοτόκο, Αθήναι, σσ. 5-9)